

העצמת מחנכים באמצעות מערכות ניהול מידע בית ספריות (פוסטר)

אורית חזן

הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
oritha@techunix.technion.ac.il

ליאורה נוטוב

הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
מכללת גורדון
מכללת לוינסקי
lorano@bezeqint.net

High School Homeroom Teacher Empowerment by School Mangament Information System (Poster)

Liora Nutov

The Technion – Israel Institute of Technology
Gordon College
Levinsky College

Orit Hazzan

The Technion – Israel Institute of Technology

Abstract

This poster highlights the role of SMIS (School Mangament Information System) in the empowerment process of Israeli high school homeroom teacher. Empowerment is a first level in an organizational engagement model which was emerged as a grounded theory during a qualitative research work that took place in 2007-2011 in four high schools.

The research results suggest that: SMIS promotes homeroom teachers' empowerment; school principals have an important role in fostering an efficient use of SMIS; SMIS is most efficient when all the teachers use it on a daily basis; the combination of electronic diary and organizational mail into one system is an important attribute of SMIS.

Keywords: homeroom teacher, school mangament information system, organizational engagement, empowerment.

תקציר

מחנכי כיתות בישראל "נחשבים לעילית המערכת" ובחינוך העל-יסודי, הם מהווים כ- 30% מהמורים ומקשרים בין בית הספר ללקוחותיו – תלמידים והוריהם. יחד עם זאת, נכון לכתיבת שורות אלה, בארץ ובעולם נעשו מחקרים בודדים המתמקדים בתפקיד זה.

מטרת המחקר: אפיון התפקיד חינוך כיתה מנקודת מבט ארגונית בבתי ספר תיכון בישראל. **שאלת המחקר:** אילו מרכיבים ארגוניים בית-ספריים ואילו צרכים אישיים באים לידי ביטוי בעיצוב התפקיד חינוך כיתה וכיצד?

מילות מפתח: מחנכי כיתות, מערכת לניהול מידע, מחויבות ארגונית, העצמה.

מתודולוגיה

אוכלוסיית המחקר – מחנכי כיתות, רכזי שכבה, מנהלי בתי הספר ודמויות נוספות מצוות של 4 בתי הספר.

שיטת המחקר – חקר מקרה.

כלי המחקר – 65 ראיונות, 115 שעות תצפית, שיחות מזדמנות, מסמכים ויומן המחקר.

ממצאים

על-פי התיאוריה המעוגנת בשדה שנבנתה במהלך המחקר, ניתן לאפיין את התפקיד חינוך כיתה בתיכון בישראל על ידי מודל מחויבות ארגונית המציג סולם מחויבות בעל ארבע שלבים כאשר כל שלב ניזון משני מקורות: הצרכים הארגוניים של מחנכ/ת הכיתה והתרבות הארגונית של בית הספר, כאשר מנהל/ת בית הספר תומכ/ת בשניים האחרונים.

על פי מודל המחויבות הארגונית העצמה היא אחת מצורות הביטוי של מחויבות מחנכי הכיתות כאשר תוצרי התרבות הארגונית (SMIS) וצורך המחנכים בביטחון מקצועי הם גורמים מתווכים, המזינים את מחויבות המחנכים מצד אחד, ונתמכים על ידי מנהל/ת בית הספר מצד שני.

בהקשר לנושא הפוסטר, נציין כי:

א. SMIS תורמת להעצמת מחנכי הכיתות.

למשל, מחנכת מעידה כי: אני לא יודעת איך הסתדרנו לפני כן. SMIS שדרג את עבודתי. התלמידים ערים לכך שכל דבר מתועד ב-SMIS והם משקיעים יותר מאמצים.

ב. למנהל/ת בית ספר יש תפקיד חשוב באימוץ המערכת על ידי המורים ובניצולה היעיל.

למשל, מנהל חטיבה עליונה מציין: SMIS מאפשרת למחנך לראות בכל רגע נתון את כל האינפורמציה על הכיתה. לקראת ישיבות ציונים המחנך כבר לא צריך לחכות לדף הציונים ממני, יש לו את כל המידע, הוא יכול לבד לראות איזה ציונים חסרים.

ג. מערכת SMIS יעילה כאשר כל המורים מזינים את הנתונים על בסיס יומי.

למשל, מחנכת מספרת כי: בסוף שנה היו לתלמידי מסוימת 40 חיסורים... מסתבר שחודש לפני התעודה הוצאתי דוח ולתלמידי היו 20 חיסורים... מסתבר בדיעבד כי עד לתאריך הבדיקה שלי המורים לא הזינו את כל הנתונים. הם הזינו אותם רטוארקטיבית, לקראת סוף השנה.

ד. התכונות הטכניות של מערכת SMIS חשובות; בפרט, שילוב היומן אלקטרוני עם מערכת דוא"ל נמצא משמעותי.

למשל, מחנכת מציינת כי: אני אומרת לעצמי: כמו שכל יום את נכנסת למייל בערב כל יום תכנסי ל-SMIS. זה לוקח בדיוק 5 דקות.